

Nr 261.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa åtgärder för främjande av fiskarenas avsättning av färsk strömming; given Stockholms slott den 13 april 1934.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 13 april 1934.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, SKÖLD.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Sköld, anför:

Den 6 oktober 1933 bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för jordbruksdepartementet att tillkalla fem utredningsmän för verkställande av utredning och avgivande av förslag rörande organiserandet genom samverkan mellan fiskarena eller på annat sätt av avsättningen av strömming från den del av ostkusten, varifrån regelmässig avsättning skedde till Stockholm.

Genom beslut samma dag tillkallade jag såsom utredningsmän ledamoten av riksdagens andra kammare, lantbrukaren O. Jeppsson, ordförande, samt professorn L. Nannesson, fiskeriintendenten Chr. Hessle, fiskerinstruktören Hj. Skoglund och fiskaren A. Jansson.

Utredningsmännen, vilka antagit benämningen 1933 års strömmingshandelsutredning, hava framlagt dels i skrivelse den 18 december 1933 förslag om en centralorganisation för fiskerinäringen, vilken skulle hava till uppgift bland annat organiserandet av strömmingshandeln, och dels i skrivelse den 29 januari 1934 förslag till organisation av strömmingsfiskarena.

Efter remiss hava yttranden avgivits över båda förslagen av kommerskollegium och lantbruksstyrelsen, samt över det sistnämnda förslaget av överståthållarämbetet samt länsstyrelserna i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Kalmar, Gotlands, Gävleborgs och Väster-norrlands län. Lantbruksstyrelsen har i ärendet hört svenska fiskareförbundet. Kommerskollegium har införskaffat yttrande från Stockholms, Östergötlands och Södermanlands, Gotlands, Smålands och Blekinge samt Norrbottens och Västerbottens handelskamrar, Sveriges köpmannaförbund, svenska fiskhandelsförbundet och Stockholms fiskhandlareförening u. p. a. Vid länsstyrelsens i Stockholms län utlåtande är fogat yttrande från hushållningssällskapets i Stockholms län och stad förvaltningsutskott, vid länsstyrelsens i Uppsala län utlåtande yttrande från länets fiskerinämnd, vid länsstyrelsens i Östergötlands län utlåtande yttrande från hushållningssällskapets i länet förvaltningsutskott, vid länsstyrelsens i Gotlands län utlåtande yttrande från hushållningssällskapets i länet förvaltningsutskott och Gotlands fiskareförbund, vid länsstyrelsens i Gävleborgs län utlåtande yttrande från hushållningssällskapets i länet förvaltningsutskott och vid länsstyrelsens i Väster-norrlands län utlåtande yttrande av Ulföarnas fiskareförening. Därjämte hava yttranden inkommit från Stockholms läns fiskareförening, Uppsala läns västra kustfiskareförening, Södermanlands skärgårdsfiskareförbund, Östergötlands kustfiskareförbund, norra Kalmar läns kustfiskareförbund, Ångermanlands kustfiskareförbund och organisationskommittén för fiskarenas försäljningsförbund u. p. a.

Vissa uppgifter angående strömmingsfisket och handeln med strömming.

Utredningsmännen hava i samband med sitt förslag till organisation av strömmingsfiskarena lämnat en redogörelse rörande strömmingsfisket och handeln med strömming på ostkusten, varav inhämtas i huvudsak följande.

Strömmingsfiskarenas antal samt strömmingsfångsternas storlek under år 1931 inom följande län framgå av denna sammanställning.

L ä n	Antal yrkes- fiskare	Antal fiskare, som bedriva fisket såsom binäring	Fångstmängd kg.
Västernorrlands	561	591	5,495,530
Gävleborgs	652	18	4,204,284
Uppsala	290	16	1,088,984
Stockholms	546	1,106	2,625,875
Södermanlands	56	210	771,400
Östergötlands	183	652	926,155
Kalmar (norra delen)	284	321	2,388,526
Gotlands	259	892	1,806,833
Summa	2,831	3,614	18,807,587.

Det naturliga fångstområdet för den strömming, som konsumeras i Stockholm, är i första hand kusten av Stockholms län. Den årliga mängden strömming, som fiskats vid Stockholms läns kust, uppgick i medeltal för åren 1927—1931 till omkring 3,100,000 kilogram med ett värde av omkring 680,000 kronor. Utom Stockholms läns kust torde Uppsala och Gävleborgs läns samt norra delen av Södermanlands läns kuster ävensom under vintermånaderna Gotlands kust vara de områden, varifrån Stockholm mest regelbundet erhåller strömming. Följande sammanställning anger de mängder strömming, som under år 1932 sändes från nämnda län till Stockholm.

Gävleborgs län	25 ton	
Uppsala »	337 »	(huvudsakligen under maj—november)
Stockholms »	2,981 »	
Gotlands »	423 »	(» » december—april)
Södermanlands »	24 »	
Summa	3,790 ton.	

Proportionen mellan de olika länens tillförsel till Stockholm växlar naturligtvis från år till år. Sammanställningen torde dock giva ett ungefärligt begrepp om tillförselns fördelning på de olika länen under de senare åren. Troligt är emellertid, att tillförseln från Gävleborgs län i allmänhet är större än vad den här meddelade siffran giver vid handen samt att den från Stockholms län härstammande kvantiteten angivits något för hög, då däri inräknats en del mindre partier strömming, vilkas ursprungsort ej varit känd.

Till Stockholm ske fisktransporterna med järnväg, ångbåt eller automobil. Järnvägarnas betydelse för strömmingstillförseln har emellertid under de senaste åren starkt avtagit. Någon större betydelse hava endast Saltsjöbanan, med vilken år 1932 transporterades omkring 75,000 kilogram, och Stockholm—Nynäs järnväg, med vilken 1932 infördes sammanlagt omkring 645,000 kilogram strömming, därav 445,000 kilogram fiskade i Nynäshamnstrakten och 200,000 kilogram vid Gotland.

Även ångbåtarna hava förlorat en stor del av sin förra betydelse för strömmingstransporten från Stockholms skärgård. Endast omkring 25 procent av den strömming, som införes till Stockholm, torde nu transporteras med ångbåt; däri äro då ej inräknade transporterna mellan Gotland och Nynäshamn.

Det viktigaste transportmedlet för strömmingens införande till Stock-

holm är automobilerna. Åtskilligt mer än hälften av all till Stockholm införd strömning torde forslas med automobil.

Fraktkostnaderna för strömning från några av de viktigare avsändningsorterna till Stockholm framgå av följande sammanställning.

Från Vaxholm (ångbåt)	c:a	1	öre per kg.
» Möja	»	2	» » »
» Nynäshamn (järnväg)	»	1.32	» » »
» Visby (järnväg + ångbåt)	»	3.12	» » »
» Öregrund (automobil)	»	3-4	» » » (enl. uppskattning).

Till Stockholm torde årligen införas omkring 3,400,000 kilogram strömning. Denna kvantitet torde nära motsvara den genomsnittliga årskonsumtionen. Understundom införes emellertid en del strömning, som ej kan vinna avsättning. I prisbildningshänseende spelar närvaron även av ett ganska obetydligt överskott en väsentlig roll. Man torde emellertid våga det antagandet, att den årliga kvantiteten i Stockholm konsumerad strömning endast föga understiger mängden av den dit inlörda kvantiteten.

En betydande del av partihandeln med strömning sker genom Stockholms fiskhall. Vid denna, som sorterar under Stockholms stads slakthus- och saluhallsstyrelse, finnes till allmänhetens tjänst anställd en kommissionär, som mottager fisk till försäljning. I fiskhallen förekommer försäljning av strömning dels å auktion och dels under hand, vid vilken senare försäljning kommissionären närmast är att betrakta såsom en privat partihandlare, som säljer varor i kommission. Förutom kommissionären finnes i Stockholm endast ett tiotal handlande, som bedriva återförsäljning av strömning i parti.

Försäljning från fiskarena direkt till konsumenterna förekommer endast i obetydlig utsträckning. Icke heller spelar torghandeln med strömning någon större roll. Däremot förekommer i viss utsträckning, att fiskarena med förbigående av engrossisterna lämna sina fångster direkt till minuthandlarna. Största delen av den strömning, som försäljes i Stockholm, erhålla emellertid minuthandlarna genom den kommunala fiskhallens eller de privata engrossisternas förmedling.

För att söka åstadkomma en jämnare och efter det verkliga marknadsläget mera avpassad prissättning för såväl parti- som minuthandeln tillsattes 1929 under medverkan av Stockholms stads slakthus- och saluhallsstyrelse en noteringskommission för strömmingshandeln. Denna kommission bestod ursprungligen av en representant för producenterna (först utsedd av Stockholms läns och stads hushållningssällskap, senare av Stockholms läns fiskareförening), en representant för fiskhandlarna (utsedd av Stockholms fiskhandlareförening) samt en representant för slakthus- och saluhallsstyrelsen. På lämpliga platser vid de viktigare införsellederna till Stockholm anställdes genom fiskareföreningens försorg rapportörer, vilka varje morgon till fiskhallen lämnade uppgift på de kvantiteter strömning, som voro på väg till Stockholm. Med ledning av rapporterna satte kommissionen ett noteringspris, avsett att motsvara producenternas försäljningspris brutto, alltså inklusive de kostnader, som åvilade partihandeln. Minuthandlarna satte därefter sitt utförsäljningspris 25 öre högre än noteringspriset. Snart uppstod emellertid, särskilt bland fiskarena, missnöje med noteringsverksamheten, framför allt därför, att fiskarena ej med ledning av noteringspriset kunde avgöra, vilket pris de själva skulle erhålla, då ju de kostnader, partihandlarna pålade sitt

inköpspris, ingingo i noteringspriset. Det gjordes dessutom gällande, att noteringspriset ej motsvarade marknadsläget. Vid många tillfällen infördes även betydande kvantiteter strömming utan att bli på förhand rapporterade, varigenom noteringsverksamheten i hög grad försvårades. Fiskareföreningen beslöt därför att från maj 1933 ej längre låta representera sig i noteringskommissionen och inställde även rapporteringsverksamheten. Noteringen pågår fortfarande men kan utan ledning av förhandsrapporter om tillförseln endast giva en mycket osäker uppfattning om marknadsläget. Under nuvarande förhållanden med en i stort sett okontrollerad tillförsel fluktuerar strömmingspriserna i Stockholm högst väsentligt från dag till dag. Detta medför, att även de priser, fiskarena få för sina fångster, äro underkastade starka växlingar. Men icke endast det pris, som en och samma fiskare erhåller, varierar från dag till dag, utan det inträffar ofta, att olika fiskare vid försäljning av sina fångster samtidigt uppnå helt olika nettopriser. En undersökning av dessa förhållanden har givit vid handen, att t. ex. samma dag nettopriset för strömming varit flera gånger högre i Vaxholm än i Nynäshamn, under det att en annan dag förhållandet varit omvänt. På sina håll, t. ex. i Möja och Gräsö, hava de erhållna priserna understundom varit rent förlustbringande. Vissa dagar har sålunda priset å dessa platser varit nere i 3 å 5 öre per kilogram.

Rörande de nu rådande missförhållandena med avseende å strömmingshandeln hava utredningsmännen vidare anfört i huvudsak följande.

Det vore framför allt två faktorer, nämligen varans ringa hållbarhet och fångstmängdens starka fluktuationer, som vållade de missförhållanden, som förefunnos med avseende å handeln med färsk strömming. Därtill komme, att det på vissa kuststräckor, särskilt södra delen av norrlandskusten, ofta förelåge överproduktion. På grund av strömmingens lättförstörbarhet funnes ingen möjlighet att genom lagring motverka prisfall. All försäljning måste ske omedelbart efter fångsten. Detta försvagade i hög grad fiskarens ställning gent emot återförsäljarna. Fiskarena måste på vinst och förlust sända sina fångster till återförsäljarna och finge ofta först efter ganska lång tid meddelande om det pris de erhållit. Även för återförsäljarna uppstode vanskligheter genom fluktuationerna i tillförseln. Härigenom försvårades en planmässig distribution. Ofta uppkomme också till följd av den oreglerade tillförseln svåra stockningar med ty åtföljande starka prisfall. Dessa missförhållanden hade länge gjort sig gällande men hade blivit särskilt kännbara under de sista åren, då strömmingsprisen i likhet med prisen på andra livsmedel visat starkt sjunkande tendens. Strömmingsfiskarena, vilka alltid levat under tryckta ekonomiska villkor, hade nu flerstädes råkat i så kritisk belägenhet, att verkligt kraftiga åtgärder erfordrades, om ej hela denna yrkesgrupp skulle råka i fullständigt nödläge.

Det hade gjorts gällande, att mellanhandsvinsten vid strömmingshandeln skulle vara oskäligt hög. Nämda vinst vore visserligen i en del fall stor, men man torde i allmänhet hava gjort sig en överdriven föreställning om densamma. De stora omkostnader, som vore förbundna med

strömmingshandeln, förbisåges lätt. Dessa omkostnader torde knappast kunna väsentligen nedbringas genom att fiskarena själva övertog distributionen. Under och omedelbart efter världskriget bildades ett flertal sammanslutningar bland fiskarena i syfte att med förbigående av återförsäljarna i såväl parti som minut försälja medlemmarnas fångster. Så gott som undantagslöst måste emellertid dessa föreningar efter kort tid upphöra med sin verksamhet. Medlemmarna finge därvid ofta vidkännas kännbara förluster. En organisation av denna typ vore därför icke att förorda.

Utredningens förslag om strömmingsfiskarens organiserande.

Då det gällt att finna en organisation för strömmingshandeln, som vore ägnad att i största möjliga mån motverka de nuvarande missförhållandena, hava utredningsmännen ansett den lämpligaste formen vara en anordning med samverkande ekonomiska föreningar bland fiskarena med huvudsaklig uppgift att dels samla dessas utbud av strömming på ett fåtal händer och dels i görligaste mån verka för en reglering av fångsterna. Organisationen skulle åtminstone icke till en början själv handhava distributionen, utan denna skulle överlätas åt de privata företagarna. Utredningsmännen funne emellertid tydligt, att organisationen genom att behärska förstahandsutbuden komme att få makt att förhindra icke önskvärda företeelser i fråga om distributionen. Organisationen skulle även på annat sätt kunna främja sina medlemmars ekonomiska intressen t. ex. genom anläggning av salterier och därmed jämförliga inrättningar samt genom gemensamma inköp av fiskredskap och andra förnödenheter. Vid uppbyggandet av denna organisation syntes det utredningsmännen lämpligast, att fiskarena inom mindre områden med i stort sett gemensamma intressen och förhållanden sammanslöte sig i primärföreningar, fiskareföreningar, samt att dessa därefter inginge som medlemmar i större sammanslutningar, fiskförsäljningsföreningar. Utredningsmännen hava vidare härom anført följande.

Det geografiska verksamhetsområdet för varje fiskförsäljningsförening borde givas en sådan omfattning, att kusten uppdelades på ett fåtal föreningar. Varje förenings område borde utgöra en naturlig enhet beträffande såväl tillförsel- som distributionsförhållandena. Genom att försäljningsföreningarnas verksamhetsområden gjordes stora vunnnes större enhetlighet i verksamheten. Därigenom kunde en kvalificerad affärsledning lättare åstadkommas utan att kostnaderna bleve för betungande. En förutsättning för organisationen vore, att dugande personer erhöles för ledningen av densamma. Såväl fiskareföreningar som fiskförsäljningsföreningar borde vara ekonomiska föreningar utan personlig ansvarighet. Organisationens uppbyggande underlättades därav, att en stor del av fiskarena redan vore sammanslutna i små lokalföreningar. Dessa vore visserligen i de flesta fall ideella men kunde lätt ombildas till ekonomiska föreningar.

Någon för hela organisationen gemensam ledning torde icke vara nöd-

vändig. Skulle framdeles en sådan anses önskvärd, kunde densamma utan svårighet åstadkommas.

Utredningsmännen hava utarbetat förslag till stadgar för fiskareföreningarna och fiskförsäljningsföreningarna. Dessa innehålla huvudsakligen följande bestämmelser.

Medlem i fiskareförening skall vara leveransskyldig till föreningen och denna i sin tur till fiskförsäljningsföreningen beträffande all den strömming, som är avsedd till återförsäljning. Styrelserna för såväl fiskförsäljningsförening som fiskareförening skola för hindrande av överproduktion äga besluta inskränkning i medlemmarnas rätt att leverera sina fångster. Leveransskyldighet skall föreligga även i de fall, då medlem bedriver fiske och ilandför sin fångst utom föreningens ordinarie tillförselområde.

Själva affärsverksamheten skall i största möjliga utsträckning vara koncentrerad till fiskförsäljningsförenings styrelse. Denna skall utse en affärsledare med uppgift att handhava den löpande verksamheten. Denne skall äga att med ledning av från fiskareföreningarna avgivna rapporter bestämma rörande fångsternas försäljning till olika uppköpare samt angående eventuellt behövliga inskränkningar i fångsterna enligt styrelsens direktiv. Dessutom skall han tillse, att medlemmarna en gång i veckan erhålla likvid för levererad strömming. Likviden skall bestämmas enligt s. k. poolsystem, d. v. s. sammanlagda beloppet av försäljningssummorna för den per dag mottagna kvantiteten av samma kvalitet skall divideras med nämnda kvantitet, oavsett om denna i sin helhet vunnit avsättning eller ej. Från bruttolikviden, som tillkommer varje medlem, må göras avdrag med visst belopp per kilogram för täckande av omkostnader m. m. Slututdelning skall ske varje år efter bokslut.

Medlemmarna skola vara bundna vid föreningen för fem år. Varje medlem i fiskareförening skall kontant erlägga 2 kronor såsom inträdesavgift i föreningen. Dessutom skall varje medlem erlägga en insats å minst 25 kronor, varav 10 kronor skola gå till fiskförsäljningsföreningen. För att underlätta erläggandet av insatserna skall endast 1 krona behöva betalas kontant och resten erläggas sålunda, att vid likvidering av den levererade fisken 0.2 öre avdrages för varje kilogram.

Insatserna i fiskförsäljningsförening skola lyda å 10 kronor. Varje medlem skall delta med minst så många insatser, som motsvara dess eget medlemsantal. En insats skall inbetalas kontant vid inträdet samt resten inom två år.

Av medlemmarnas vid räkenskapsårets slut redovisade tillgodohavanden skall årligen till en reservfond avsättas 0.1 öre för varje kilogram fisk, som under året levererats till föreningen. Dessutom skall av överskottet på föreningens verksamhet, sedan insatskapitalet förräntats med 5 procent, hälften överföras till reservfonden och hälften till en riskfond. Därest överskottet ej uppgår till 5 procent av inbetalda insatserna, skall

detsamma i sin helhet överföras till reservfonden. Till upplysnings- och propagandaverksamhet skall få användas högst en fjärdedel av det belopp, som årligen avsättes till riskfonden.

Utredningsmännen hava föreslagit, att organiserandet av strömmingsfiskarena måtte överlämnas till svenska fiskareförbundet. Till denna fråga återkommer jag vid redogörelsen för utredningens förslag till centralorganisation.

Utredningens förslag till förordning angående auktoriserade strömmingsförsäljningsföreningar.

För att giva den föreslagna organisationen av strömmingsfiskarena erforderlig styrka hava utredningsmännen föreslagit, att Kungl. Maj:t skulle erhålla befogenhet att medgiva fiskförsäljningsförening tillstånd att, med uteslutande av andra, från fiskarena eller fiskareföreningarna inom försäljningsföreningens område inköpa färsk strömming för återförsäljning. Förening, som erhöle sådant tillstånd, skulle benämnas auktoriserad strömmingsförsäljningsförening. Utredningsmännen hava uppgjort förslag till förordning angående dylika föreningar. Såsom motivering till förslaget hava utredningsmännen anfört i huvudsak följande.

Talrika försök hade förut gjorts att organisera fiskarena i försäljningsföreningar. Dessa försök hade emellertid i de flesta fall misslyckats. En av orsakerna härtill hade varit fiskarens bristande solidaritetskänsla. Förståelsen för sammanhållningens betydelse hade visserligen under senare tiden utvecklats bland fiskarebefolkningen. Det vore dock att befara, att den föreslagna organisationen skulle få liknande svårigheter att kämpa emot, om ej åtgärder vidtoges i syfte att motverka illojal konkurrens från utomstående sida. Det mest effektiva medlet mot en sådan konkurrens vore, att tvångsanslutning till organisationen genomfördes. Ett sådant ingrepp i den enskildes handlingsfrihet vore emellertid mindre lämpligt. Mycket skulle dock vinnas, om kontroll åstadkommes beträffande utbuden från fiskare, som stode utanför organisationen. För uppnående av detta syfte vore det önskvärt, att samtliga fiskare inom en fiskförsäljningsförenings område bleve hänvisade att göra åtminstone större utbud genom föreningen. Försäljningsföreningarna borde därför kunna få tillstånd att, med uteslutande av andra, från fiskare eller sammanslutningar av fiskare inom sina respektive områden uppköpa färsk strömming i större partier för återförsäljning.

Förslaget angående auktoriserade strömmingsförsäljningsföreningar innebär i övrigt följande.

Hinder skall icke möta för utanför sådan förening stående att inköpa mindre myckenhet strömming än 50 kilogram per dag. Auktorisation av en försäljningsförening skall få ske, endast därest föreningen representerar minst 55 procent av antingen strömmingsfångsten inom föreningens verksamhetsområde eller inom samma område verksamma strömmingsfiskare. Föreningen skall styrka sig förfoga över för rörelsen nödiga penningmedel ävensom visa sig i övrigt kunna på ett tillfredsställande sätt omhänder-

hava den verksamhet tillståndet avser. Det skall åligga auktoriserad strömmingsförsäljningsförening att i samma utsträckning som från föreningens egna medlemmar mottaga färsk strömming från andra inom föreningens område verkamma fiskare eller sammanslutningar av fiskare. Auktoriserad försäljningsförening skall varje vecka kontant betala under nästföregående vecka inköpt strömming. Därvid skall i skriftlig avräkning angivas de priser, som utgått för under varje dag levererad strömming. Vid beräklandet av detta pris skall föreningen äga göra avdrag, som motsvara skäligena omkostnader för föreningens verksamhet. Avdraget skall ske med lika belopp per viktsenhet av samma kvalitet för samtliga leverantörer inom samma område. Tillstånd, som avses i förslaget, må meddelas på två år men skall kunna återkallas under vissa förutsättningar. Lantbruksstyrelsen skall handhåva frågor avseende tillämpningen av de föreslagna bestämmelserna. Det skall ock tillkomma lantbruksstyrelsen att utlära de ytterligare föreskrifter för föreningarnas verksamhet och för kontroll över densamma, som befinnas erforderliga. Slutligen hava meddelats vissa straffbestämmelser.

Till utredningsmännens förslag har fogats *särskilt yttrande av en av utredningsmännen, fiskeriinstruktören Skoglund*, som yrkat, att ett minimipris på strömming av 10 öre per kilogram måtte fastställas samt att åtgärder måtte vidtagas för att stödja strömmingsfiskarena genom importreglering av fisk.

Utredningens förslag till centralorganisation.

Utredningsmännen hava, såsom nämnts, i skrivelse den 18 december 1933 framlagt förslag om en centralorganisation för fiskerinäringen. Organisationen skulle hava till uppgift bland annat att organisera strömmingshandeln enligt de grunder, för vilka i det föregående redogjorts. Beträffande organisationens uppgifter i övrigt hava utredningsmännen i huvudsak anfört följande.

Organisationen skulle bliva av betydelse även för andra syften än det, utredningen närmast avsett, nämligen bildandet av sammanslutningar för ordnande av strömmingshandeln. Genom den speciella erfarenhet organisationen under detta sitt arbete skulle vinna, torde den nämligen så småningom kunna bliva särskild skickad att bliva rådgivande och stödjande organ, då frågor uppstode om bildande av nya eller stärkande av redan förefintliga ekonomiska organisationer inom fiskerinäringen. Organisationen skulle emellertid även hava till uppgift att tillvarataga fiskerinäringens intresse i allmänhet och främja ett samarbete mellan olika fiskeriföreningar samt anordna allmänna fiskerikonferenser. Organisationen skulle dock icke hava karaktär av någon överstyrelse, som gäve de avslutna föreningarna direktiv eller på annat sätt toge ledningen över deras arbete. Organisationen borde bliva av liknande art som Sveriges allmänna lantbrukssällskap.

Utredningsmännen hava ansett svenska fiskareförbundet vara lämpat att övertaga rollen av den centralorganisation, som utredningsmännen

ifrågasatt. Enligt sina stadgar hade förbundet att särskilt arbeta för ordnande av avsättnings- och transportförhållandena för fisk, för fiskstammens bevarande och utnyttjande, för ökad användning av fisk som födoämne, för bildande av lokala fiskareföreningar samt för övriga fiskerinäringens och fiskarenas intressen. Till förbundet vore anslutna 552 årligen betalande personer, 14 svenska fiskareföreningar samt 19 hushållningssällskap. Beträffande kostnaderna, som ett genomförande av förslaget skulle medföra, hava utredningsmännen anfört:

Förbundets resurser vore för blygsamma för att tillåta någon mera aktiv verksamhet. Med undantag för ett årligt statsbidrag på 3,500 kronor till utgivande av Ny Svensk Fiskeritidskrift hade förbundets verksamhet hittills bestritts med medlemsavgifter. För år 1932 utgjorde dessa endast 1,976 kronor. Den 2 juni 1933 hade Kungl. Maj:t tilldelat förbundet 10,000 kronor i lotterimedel från dragning, som komme att anordnas i juni 1934. Detta belopp finge med högst 3,000 kronor om året användas för ordnandet av inköp av förnödenheter för fiskets behov samt för åtgärder för förbättring av redskap och fiskesätt ävensom för ordnande av fiskets ekonomiska bedrivande i övrigt.

Ett av de första villkoren för att förbundet skulle kunna fylla den funktion, utredningsmännen tilltänkt detsamma, vore att möjlighet funnes att anställa en kompetent person, som helt kunde ägna sin tid åt förbundet och som sattes i tillfälle att företaga resor till olika delar av landet och dessutom hade en expeditiionslokal till sitt förfogande.

Omkostnaden härför beräknades till följande belopp.

Lön	8,500 kronor
Rese- och traktamentsersättning	3,500 »
Hyra av expeditiionslokal, skrivhjälp, skrivmateriel, telefon o. s. v.	3,000 »
	15,000 kronor.

Dessutom torde till en början ett bidrag av 2,000 kronor vara behöfligt för sammanträden, utredningar o. s. v.

Vid startandet av den mera utvidgade verksamheten komme förbundet att få vidkännas en del engångsutgifter. Dessa kunde lämpligen bestridas med lotterimedlen.

Arbetet med organiserandet av strömmingsfiskarena komme att kräva omfattande propagandaverksamhet och kunde näppeligen utföras utan hjälp av biträden i de olika orterna. Till bestridande av utgifterna härför borde förbundet erhålla ett engångsanslag å 10,000 kronor.

I anslutning till det anförda hava utredningsmännen hemställt, att svenska fiskareförbundet måtte erhålla, förutom anslaget till Ny Svensk Fiskeritidskrift, dels ett årligt anslag av 17,000 kronor och dels ett engångsanslag av 10,000 kronor för organiserandet av strömmingshandeln. Dessutom har gjorts viss hemställan i avseende å användningen av de föreningen beviljade lotterimedlen.

Yttranden.

De myndigheter och korporationer, som yttrat sig över utredningsmännens förslag, hava i allmänhet tillstyrkt eller i allt fall icke ställt sig av-

visande mot förslagen att organisera strömmingsfiskarena i ekonomiska föreningar och att anförtro organisationsarbetet åt svenska fiskareförbundet. Däremot hava från ett flertal håll framförts betänkligheter mot förslaget att lämna strömmingsförsäljningsföreningarna ensamrätt att inköpa strömming till återförsäljning i parti.

Samtliga förslagen hava biträttts eller i allt fall icke avstyrkts av följande myndigheter och korporationer, nämligen lantbruksstyrelsen, kommerskollegium, länsstyrelserna i Stockholms, Uppsala, Östergötlands, Gotlands och Västernorrlands län, hushållningssällskapens förvaltningsutskott i Stockholms län och stad samt i Östergötlands, Gotlands och Gävleborgs län, Stockholms handelskammare, Gotlands handelskammare, Uppsala läns fiskerinämnd, Stockholms läns fiskareförening, Gotlands fiskareförbund, Östergötlands kustfiskareförbund, Ångermanlands kustfiskareförbund, Ulföarnas fiskareförening och organisationskommittén för fiskarenas försäljningsförbund.

Förslagen hava avstyrkts av överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Södermanlands och Kalmar län, Östergötlands och Södermanlands samt Smålands och Blekinge handelskamrar ävensom svenska fiskhandelsförbundet, Stockholms fiskhandlareförening, Södermanlands skärgårdsfiskareförbund och norra Kalmar läns kustfiskareförbund.

Förslaget om ensamrätt för försäljningsföreningarna att inköpa färsk strömming har avstyrkts men förslagen i övrigt hava tillstyrkts av länsstyrelsen i Gävleborgs län, Norrbottens och Västerbottens handelskammare samt Sveriges köpmannaförbund.

Ur de i huvudsak avstyrkande yttrandena må här återgivas följande.

Överståthållarämbetet har väl funnit ett stort behov föreligga av åtgärder för ett rationellt ordnande av handeln med färsk strömming i syfte att tillförsäkra strömmingsfiskarena en tillräcklig och säker vinst men har å andra sidan ifrågasatt, huruvida åtgärder av den omfattning och vidlyftighet som de föreslagna kunde vara lämpliga och för vinnade av åsyftat ändamål oundgängliga. Överståthållarämbetet har vidare anført: Osannolikt förefölle det icke, att de tilltänkta anordningarna i praktiken skulle komma att visa sig innebära en överorganisation med åtskilliga av en sådans olägenheter. För att vinna någon säkerhet för att en sådan farhåga icke vore berättigad vore erforderligt, att undersökning verkställdes angående omkostnaderna för förvaltningsorganisationen. Den hittillsvarande betydande avsättningen av strömming torde bero på varans prisbillighet. Det vore ingalunda uteslutet, att kostnaderna för försäljningsapparaten komme att bidraga till sådan stegring av varupriset, att konsumtionen komme att väsentligen nedgå och därmed hela syftet med de föreslagna anordningarna äventyrades. — Vad särskilt förslaget om förordning angående auktoriserade strömmingsförsäljningsföreningar anginge, torde detta innebära ett i den allmänna näringsfriheten ingripande monopol, i och för sig mindre tilltalande men desto mera betänkligt som detsamma icke vore avsett att gälla för hela landet. Härtill komme, att föreskrifterna, som säkerligen skulle locka till talrika överträdelser, bleve i hög grad svåra att övervaka. Överståthållarämbetet förordade ytterligare utredning av frågan.

Länsstyrelsen i Kalmar län har ansett, att ett förverkligande av denna omfattande organisation på en gång icke låte sig göra. Det syntes lämpligare att tillsvärdare låta anstå med förslaget om tillskapande av försäljningsföreningar. Dessa syntes obehövlige och för den fria handeln t. o. m. skadliga. Det avsedda syftet torde kunna vinnas genom lokala fiskareföreningar.

Sveriges köpmannaförbund har särskilt framhållit, att genom inrättande av ett monopol för strömmingsförsäljningsföreningarna tillskapades en ny mellanhand, vilken torde taga en del av fiskarens förtjänst.

Södermanlands skärgårdsfiskareförbund har framhållit liknande synpunkter samt därjämte uttalat, att såsom stadgarna för fiskareföreningarna utformats av utredningsmännen det vore fördelaktigare för fiskarena att stanna utanför föreningarna än inträda i desamma.

Ur yttrandena i övrigt, såvitt dessa beröra frågan om strömmingsfiskarens organiserande och viss ensamrätt för strömmingsförsäljningsföreningarna till inköp av strömming, må anmärkas följande.

Kommerskollegium: Vad som i förslaget kunde vara ägnat att möta betänkligheter vore monopoliseringen av strömmingshandeln. Att detta innebure ett betänkligt avsteg från näringsfriheten vore obestridligt. Å andra sidan måste man göra klart för sig, att, om den nya organisationen icke erhöle den föreslagna monopolställningen, dess förmåga att fullgöra sin uppgift bleve synnerligen svår och måhända omöjliggjord. Då en solidarisk sammanhållning bland fiskarena knappast kunde förväntas, skulle mycket snart en viss »outsider»-konkurrens uppstå, som skulle korsa fiskförsäljningsföreningarnas möjlighet att hålla priserna. Kollegium funne det därför vara en väl ur vissa synpunkter beklaglig, men för ändamålet ernående nödvändig konsekvens av organisationstanken, att en viss monopolställning inrymdes åt ifrågavarande organisationer.

Länsstyrelsen i Stockholms län har framhållit, att den föreslagna organisationen syntes i sina grunddrag lagd på samma linjer, som under senaste år tillkomna organisationer för avsättning av jordbruksprodukter. Det vore tveksamt, huruvida en sådan organisationsform vore fullt användbar för den yrkesklass det här gällde; det hade alltid visat sig svårt att sammanföra fiskare inom stora områden till så fasta och så starkt förpliktande förband som nu avsåges, och man borde ej dölja för sig, att även om sådana förband skulle kunna skapas deras hållfasthet torde komma att utsättas för åtskilliga påfrestningar, i all synnerhet om försäljningsföreningarnas verksamhet skulle till en början slå mindre väl ut än de anslutna fiskarena räknat på. Emellertid föranledde denna tveksamhet icke länsstyrelsen att ställa sig avvisande mot förslaget. Någon annan framkomlig väg hade icke kunnat anvisas, och, om även den nu föreslagna organisationen vore att karakterisera som ett försök, som kunde vara förenat med större svårigheter än utredningsmännen syntes hava förutsatt, ansåge sig länsstyrelsen dock böra i princip förorda, att försöket gjordes.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län har yttrat bland annat följande. Den föreslagna organisationen torde bliva till gagn. Vid Gävleborgs läns kust hade sammanhållningen mellan fiskare nått en sådan utveckling genom fiskareföreningar och länsförbund, att länsstyrelsen förmodade, att den allmänna anslutningen till föreningar med åsyftade ekonomiska uppgifter skulle kunna vinnas utan den tillämnade auktoriseringsåt-

gården och därmed förbundna tvångsbestämmelser. Till dessa ställde sig länsstyrelsen mycket tveksam. I varje fall vore det icke tillrådligt att införa sådant tvång och till förmån för en så knapp majoritet av intressenter, som utredningen föresloge, innan man närmare undersökt möjligheten att inom rimlig tid komma fram genom frivilliga åtgärder.

Stockholms läns fiskareförening har uttalat, att förslaget att genom fångstbegränsning söka reglera tillförseln torde för Stockholms läns vidkommande vara svårt att genomföra med hänsyn till att fiskarena bodde isolerade och saknade nödvändig inbördes kontakt. Kontrollen över att givna order om fångstbegränsning efterlevdes bleve därigenom svår att utöva.

Gotlands fiskareförbund har anfört: Det av utredningsmännen framlagda förslaget vore uppbyggt på samma principer som sedan tre år tillbaka brukats av förbundet vid försäljning av färsk strömming till fastlandet. Detta system hade visat sig hava stora fördelar för fiskarena och skulle komma att få det i ännu högre grad, om fastlandets fiskare vore organiserade på samma sätt och gjorde utbuden av fångsterna gemensamt. Härigenom skulle ett mera fast samarbete kunna uppnås, fångstmängden begränsas lika för alla fiskare vid överproduktion och mellanhänderna hållas efter så, att de icke, såsom nu många gånger vore fallet, toge drygdel av vad konsumenterna betalade för varan. Med största tvekan hade förbundet biträtt förslaget, att, då auktorisering skett av försäljningsförening och alla fiskare skulle göra sina utbud genom föreningen, de utom föreningen stående fiskarena skulle hava samma rättigheter som föreningens egna medlemmar. På så sätt kunde det bli svårt att förmå fiskarena att ingå i föreningarna, i all synnerhet som fiskarebefolkningen vore konservativ och hade stor benägenhet för att »vänta och se hur det går».

Ulföarnas fiskareförening har föreslagit bland annat, att, då tvångsanslutning till fiskareförening näppeligen kunde komma i fråga, det måtte stadgas, att den, som idkade strömmingsfiske men ej vore ansluten till fiskareföreningen, skulle erlägga viss avgift till fiskareföreningen per kilogram fångad och för försäljning avsedd strömming. Avgiftsskyldighet skulle dock bortfalla, så snart vederbörande inträdde såsom medlem i fiskareföreningen. Det vore uppenbart, att en sådan skattebestämmelse i hög grad skulle motverka systemet med utanför fiskareorganisationen stående fiskeutövare och den ruinerande illojala konkurrensen. All strömmingsförsäljning borde gå genom fiskförsäljningsföreningen. Medgivandet att försälja 50 kilogram per dag borde utgå ur stadgeförlagen. I varje fall borde ett generellt medgivande ej lämnas, utan försäljningsföreningen borde bemyndigas att, med hänsyn tagen till de lokala förhållandena, lämna sådant medgivande.

Stockholms handelskammare har funnit förslaget visserligen innebära ett intrång i den fria handeln men å andra sidan medföra fördelar för handeln genom hindrande av fluktuationer i partiprisnoteringarna och stabilisering av tillförseln. Under nuvarande förhållanden hade uppköpare svårt att vid alltför riklig tillgång å strömming begränsa tillförseln därav. De torde nämligen vara nödsakade att mottaga all av sina ordinarie leverantörer erbjuden vara, därest icke möjligheterna att vid sämre tillgång erhålla dylik skulle försvåras. Om alla utbud koncentrerades till en enda fiskförsäljningsförening, torde större möjligheter föreligga att begränsa tillförseln. Härigenom skulle det riskmoment, som nu föreläge för uppköparna att vid alltför riklig tillgång icke finna avsättning för all

inköpt vara, i viss mån bortfalla. Med detta riskmoment måste nu kalkyleras vid prissättningen. Bortfölle detta, kunde det förväntas, att kostnaderna för den ifrågasatta avsättningsorganisationen icke skulle i mera avsevärd mån fördyra varan för konsumenterna. Sagda kostnader torde dock i förslaget vara väl lågt beräknade. Förslaget borde betraktas såsom ett försök att lösa frågan om strömmingshandels ordnande och förordningen om auktoriserade strömmingsförsäljningsföreningar borde därför givas endast en till tiden begränsad tillämplighet.

Atskilliga myndigheter hava, i likhet med Stockholms handelskammare, ansett, att omkostnaden för den föreslagna organisationen komme att överstiga den av utredningsmännen beräknade av 1 öre per kilogram strömming.

Mot förslaget till förordning angående auktoriserade strömmingsförsäljningsföreningar hava i remissyttrandena framförts i huvudsak följande detaljanmärkningar.

Flera myndigheter och enskilda sammanslutningar hava framfört starka betänkligheter mot förslaget, att auktorisering skulle kunna meddelas försäljningsförening, som representerade blott 55 procent av inom föreningens område verksamma strömmingsfiskare. En dylik bestämmelse har ansetts komma att innebära ett alltför stort tvång på fiskarebefolkningen och ett alltför starkt intrång i näringsfriheten. Procenttalet har i allmänhet föreslagits böra höjas till 70 eller 75.

Gotlands handelskammare och Gotlands fiskareförbund hava framställt erinran mot förslaget, att auktorisering av försäljningsförening skulle kunna äga rum, om föreningen representerade minst 55 procent av fångstmängden inom föreningens område. Det vore enligt ifrågavarande yttranden olämpligt, att fångstmängden tillmättes avgörande betydelse, då densamma varierade avsevärt från år till år. Det kunde även ställa sig svårt att avgöra, om förening representerade 55 procent av fångstmängden eller icke.

Från några håll har anmärkts, att enligt förslaget auktorisation skulle givas på två år, medan fiskarena skulle bindas vid föreningarna under fem år. Det har ansetts, att auktorisationen borde givas på samma tid, som stadgades för medlemskap i föreningarna.

I detta sammanhang må nämnas, att den 13 mars 1934 inlämnats en av ett stort antal fiskareföreningar undertecknad resolution, däri framställdt önskemål om bland annat auktoriserade fiskförsäljningsföreningar.

Beträffande frågan om skapande av en centralorganisation för fiskerinäringen och om svenska fiskareförbundets lämplighet såsom sådan organisation hava olika meningar kommit till uttryck. Ur yttrandena må i detta hänseende anföras följande.

Lantbruksstyrelsen har uttalat, att förbundet borde till att börja med koncentrera sig på ordnande av strömmingshandeln i huvudsaklig överensstämmelse med utredningsmännens förslag och därvid begränsa sig till några få län. Detta organisationsförsök borde betraktas såsom ett prov, vilket komme att visa, om den föreslagna vägen vore framkomlig eller icke. Skulle försöken icke leda till gynnsamt resultat, bortfölle förbundets största och viktigaste uppgift och förbundets årsanslag kunde då nedskäras. Mot

de föreslagna anslagsbeloppen funnes intet att erinra, utan vore dessa behöfliga.

Ett flertal myndigheter och korporationer har framhållit, att den föreslagna centralorganisationen borde bliva ledande organ för försäljningsföreningarna med befogenhet att lämna dessa föreskrifter och direktiv.

Några korporationer hava ifrågasatt lämpligheten av att anförtro organisationsarbetet åt svenska fiskareförbundet. *Gotlands fiskareförbund* har sålunda föreslagit, att organisationsarbetet borde överlåtas å Ostkustfiskarens centralförbund, vilket mera lämpade sig för att organisera de lokala föreningarna. *Gävleborgs läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott* har framhållit, att vid liknande organisationsarbeten inom jordbruket Sveriges allmänna lantbrukssällskap stått som ledande organ för arbetet och därvid förvärvat stor erfarenhet på området. Det kunde synas lämpligt, att denna erfarenhet utnyttjades vid nu ifrågavarande organisationsverksamhet. Det kunde därför ifrågasättas, om icke organisationsarbetet borde uppdragas åt svenska fiskareförbundet och Sveriges allmänna lantbrukssällskap. Vid den lokala organisationsverksamheten borde lokala krafter utnyttjas. Inom Gävleborgs län borde arbetet överlämnas till länets fiskareförbund.

Den förebragta utredningen giver vid handen, att avsevärda brister vidlåda distributionen av färsk strömming. Distributionen sker mestadels planlöst, och någon reglering av tillförseln till de stora konsumtionscentra förekommer i regel icke. Fiskarena sända i de flesta fall på vinst och förlust sina fångster till engrossisterna utan att hava någon närmare kännedom om vare sig behovet av strömming på leveransorten eller de priser, som kunna erhållas. Detta medför, att de priser, fiskarena erhålla, kunna bliva oskäligt nedpressade och vid riklig tillgång förlustbringande. Även för parthandlarna medföra bristerna i distributionen stora olägenheter. Svårigheter uppstå att verkställa tillförlitliga priskalkyler och att beräkna inköpsbehoven. En av de förnämsta orsakerna till missförhållandena med avseende å distributionen torde vara bristande samverkan mellan strömmingsfiskarena. Ett genomförande av utredningsmännens förslag om fiskarens sammanslutande i fasta organisationer torde därför otvivelaktigt vara ägnat att verksamt bidra till undanröjande av berörda missförhållanden. Genom att utbuden av strömming sammanföras i större enheter bliva möjligheterna för fiskarena att erhålla skälig betalning för sina fångster helt andra än för närvarande. Särskilt blir detta fallet, därest såsom föreslagits samarbete inledes i syfte att åstadkomma en ändamålsenlig reglering av tillförseln. Genom en sådan reglering kommer ock engrossisternas arbete med distributionen att underlättas.

*Departements-
chefen.*

Såsom utredningsmännen framhållit har emellertid erfarenheten visat, att stora svårigheter föreligga att samla fiskarena i dylika sammanslutningar. Förut på enskilt initiativ i sådan riktning gjorda försök hava misslyckats. De väsentligaste anledningarna till dessa misslyckanden torde hava varit fiskarens bristande förståelse för sammanhållningens betydelse och deras svaga ekonomiska resurser, vilka icke medgivit, att några

större kostnader nedlagts på organisationens uppbyggande och utvidgande. Även har medverkat deras spridda och isolerade bosättning. För att ett tillfredsställande resultat skall kunna vinnas, torde statens bistånd vara erforderligt. Vid upprepade tillfällen har staten lämnat kooperativa strävanden inom jordbruksnäringen sitt stöd. Det är att märka, att statens medverkan nu är påkallad icke för att bilda gentemot den fria handeln konkurrenskraftiga fiskförsäljningsorganisationer utan för att ernå en bättre ordning och reda i handeln med strömming. Fördelarna härav komma såsom av det anförda framgår icke blott fiskarena tillgodo. Jag förordar alltså, att staten lämnar sitt biträde till strömmingsfiskarens organiserande för ifrågavarande ändamål.

Statens hjälp torde i första hand bära lämnas i form av bidrag till organisationskostnaderna. Därest det avsedda ändamålet skall uppnås, torde sagda kostnader komma att bli avsevärda. Ett omfattande propaganda- och ackvisitionsarbete bland fiskarena torde bli erforderligt, ett arbete som med största sannolikhet kommer att bli synnerligen krävande med hänsyn till fiskarens spridda bosättning och deras förutberörda obenägenhet att sammansluta sig. För att en organisation av ifrågavarande art skall kunna bli av verklig betydelse fordras, att strävandena att samla fiskarena till gemensamt arbete vinna allmän anslutning och att organisationen omfattar huvuddelen av de fiskare, som äro bosatta inom det för densamma avsedda verksamhetsområdet. Det torde bli nödvändigt att anordna instruktionskurser för utbildande av lämpliga personer att bedriva organisationsarbetet. Dessa torde därefter bära utsändas för att genom föredrag, kurser och annorledes verka för spridandet av förståelse för sammanslutningsidéens betydelse. Såsom i det följande skall utvecklas torde organisationsarbetet bära inriktas på bildande av ekonomiska föreningar. Vid startandet av sådana föreningar måste biträde lämnas på olika sätt. Förslag till föreningsstadgar bära tillhandahållas och bistånd med anskaffande av lämpliga personer för styrelser och andra uppdrag meddelas. Att närmare bestämma det belopp, som kan behövas för täckande av organisationskostnaderna, ställer sig givetvis svårt. Ett belopp av 25,000 kronor torde emellertid ej vara för högt beräknat.

Arbetet med organisationens genomförande hava utredningsmännen tänkt sig skola överlämnas till svenska fiskareförbundet. Enligt vad jag inhämtat är förbundet emellertid icke villigt att åtaga sig uppdraget. Under sådana förhållanden torde uppdraget bära lämnas till annan fiskareförening, som Kungl. Maj:t finner lämplig, att utföras efter av Kungl. Maj:t godkänd plan. Organisationen torde bära uppbyggas under nödigt beaktande av utredningsmännens organisationsförslag. Till grund för organisationen torde bära ligga fiskareföreningar med i allmänhet mindre verksamhetsområden. Dessa primärföreningar torde bära sammanslutas i fiskförsäljningsföreningar, vilkas verksamhetsområden bära lämpligen avvägas med hänsyn till tillförsel- och distributionsförhållan-

dena i fråga om färsk strömming. Föreningarna böra organiseras såsom ekonomiska föreningar utan personlig ansvarighet.

För att användas såsom bidrag till organisationsarbetet torde för nästa budgetår böra uppföras ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor. Erinras må, att av det under punkten 95 i nionde huvudtiteln av årets statsverksproposition beräknade beloppet av 250,000 kronor enligt propositionerna nr 135 och 210 allenast 62,430 kronor äskats anvisade. Därest ytterligare medel, utöver nyssnämnda anslag å 25,000 kronor, skulle erfordras för ifrågavarande ändamål, torde Kungl. Maj:t få taga i anspråk behöfligt belopp av det utav riksdagen jämlikt skrivelse den 28 februari 1934, nr 58, anvisade extra reservationsanslaget av 40,000 kronor till främjande av organisationsarbetet m. m. på jordbrukets och fiskets områden.

För att i händelse av behov kunna stärka organisationens ställning torde, såsom ntredningsmännen föreslagit och ett stort antal myndigheter tillstyrkt, böra beredas möjlighet för Kungl. Maj:t att tillförsäkra fiskförsäljningsföreningarna ensamrätt att bedriva partihandel med färsk strömming. De grundläggande bestämmelserna härom torde böra sammanfattas i en förordning om viss reglering av handeln med färsk strömming. Ett inom jordbruksdepartementet utarbetat förslag till sådan förordning torde såsom *bilaga* fogas till statsrådsprotokollet. Enligt detta förslag må, där Kungl. Maj:t så förordnar, partihandel med färsk strömming under viss tid och inom visst område av riket icke bedrivas utan tillstånd av Kungl. Maj:t eller den, åt vilken rätten att meddela sådant tillstånd av Kungl. Maj:t överlätas. Den, som erhållit tillstånd att bedriva partihandel, skall vara skyldig att underkasta sig de villkor, som kunna komma att föreskrivas av Kungl. Maj:t eller efter Kungl. Maj:ts bemyndigande av den, som erhållit rätten att medgiva dylikt tillstånd. Med partihandel förstås sådan handel, som sker till återförsäljare i och för deras rörelse. För att hindra att fiskförsäljare, verksamma utom det område, tillståndet avser, skola kunna med förbigående av tillståndsinnehavare leverera strömming till inom området arbetande detaljhandlare eller — med undantag för det fall att försäljningen sker för dens räkning, som fiskat strömmingen — direkt till konsumenterna har ytterligare föreskrivits, att inom området icke må idkas detaljhandel med färsk strömming, som inköpts från annan än den, som innehar tillstånd att driva partihandel med färsk strömming. Försäljning av strömming omedelbart från fiskare till konsument har däremot lämnats fri.

Innan tillstånd. varom här är fråga, meddelas försäljningsförening, torde Kungl. Maj:t låta sig angeläget vara att tillse, att föreningen fyller vissa förutsättningar, ägnade att främja ett tillfredsställande resultat av anordningen. Tillstånd lärers sålunda icke böra lämnas, med mindre föreningen representerar en betydande del av fiskarena inom föreningens verksamhetsområde. I förevarande hänseende synes lämpligen böra fordras, att föreningen omfattar antingen 65 procent av samtliga inom dess område verk-

samma fiskare eller 75 procent av yrkesfiskarena inom området. Vid meddelande av tillstånd åt försäljningsförening bör vidare såsom villkor uppställas, att föreningen på ett lojalt sätt utövar sin befogenhet så att annans berättigade intresse icke kränkes. Föreningen torde sålunda böra vara skyldig att inköpa strömming även av utanför densamma stående fiskare. Givetvis äger föreningen därvid bestämma priset så att föreningens kostnader bliva täckta enligt samma grunder, som gälla vid inköp från föreningens egna medlemmar. Föreningen bör tillika bemyndigas ävensom vara pliktig att medgiva andra, som så önska, att inom föreningens verksamhetsområde driva partihandel med strömming, under förutsättning att strömmingen inköpes från föreningen.

Erforderliga bestämmelser angående tillsyn över efterlevnaden av förordningen torde i fall av behov få utfärdas av Kungl. Maj:t. Därest Kungl. Maj:t skulle finna förening, som meddelats tillstånd till försäljning, brista i sina skyldigheter, bör Kungl. Maj:t omedelbart kunna återkalla tillståndet.

Den föreslagna anordningen torde tillsvidare icke böra förlänas giltighet för längre tid än till och med den 30 juni 1937.

Under återopande av det anförda och under framhållande att proposition i ärendet torde jämlikt § 54 riksdagsordningen kunna avlätas utan hinder av att den för propositioners avlämnande till riksdagen i allmänhet stadgade tid gått till ända, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) för åtgärder till organiserandet av strömmingsfiskarena anvisa för budgetåret 1934/1935 under nionde huvudtiteln ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor;
- 2) antaga det såsom bilaga till detta protokoll fogade förslag till förordning om viss reglering av handeln med färsk strömming.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifall och förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Hugo Nordlander.

Bilaga.

Förslag

till

förordning om viss reglering av handeln med färsk strömming.

Häriigenom förordnas som följer:

1 §.

Partihandel med färsk strömming må, där Kungl. Maj:t så förordnar, under viss tid och inom visst område av riket icke bedrivas utan tillstånd av Kungl. Maj:t eller den, åt vilken rätten att meddela sådant tillstånd av Kungl. Maj:t överlåtes.

Inom område, där partihandel är beroende av tillstånd, som i första stycket sägs, må ej idkas detaljhandel med färsk strömming, inköpt från annan än den, som erhållit sådant tillstånd.

Med partihandel förstås sådan handel, som bedrives till återförsäljare i och för deras rörelse. Med detaljhandel förstås all annan handel.

2 §.

Kungl. Maj:t äger meddela närmare föreskrifter rörande tillämpningen av denna förordning samt angående de villkor, under vilka tillstånd må åtnjutas. Föreskrifter angående dylika villkor må ock efter Kungl. Maj:ts bemyndigande och i samband med tillståndets lämnande meddelas av den, åt vilken rätten att lämna tillstånd må hava överlåtits.

3 §.

Den, som inom område, beträffande vilket förordnande jämlikt 1 § meddelats, i strid mot bestämmelserna i nämnda paragraf driver handel med färsk strömming, straffes med dagsböter.

4 §.

Förseelse mot denna förordning lyder under allmänt åtal, som anhängiggöres vid allmän domstol.

Böter tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

Denna förordning träder i kraft å dag Kungl. Maj:t bestämmer och gäller till och med den 30 juni 1937. I fråga om sådan under tiden för förordningens giltighet begången förseelse, som i förordningen avses, skall vad där är stadgat om påföljd av förseelsen gälla även efter sistnämnda dag.